

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an
9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.Fieea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Foe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 14 fil., a doua ora
12 fil., a treia ora 10 fil.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 60 fil.Tot ce privesce focea,
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea **Unității**
în
Blaș.

Anul X.

Blaș 23 Iunie 1900.

Numărul 25.

Învitare de abonament.

Cu 1-a Iuliu a. c. invităm la abonament nou, rugându-ne a ne trimite cât mai fără amânare prețul de prenumerațiune, pentru ca să nu se facă întrerumpere în spe-darea foii.

Prețurile rămân cele vechi, arătate în fruntea foii.

Tot o dată rugăm pe P. T. domni abonenți cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoiescă a grăbi cu trimiterea acestuia, pentru ca să ne putem face și noi datoria față cu tipărirea și edarea foii. Spre scopul acesta alăturăm la numărul de față câte o asignațiune postală.

Administrațiunea.

Academia literară greco-catolică.

(— δ —) Sinodul nostru archidiecesan din 22—24 Novembre 1899 a constatat, că în poporul archidiecesei a început a se lăți indiferentismul religios, și ca consecința naturală a acestuia nepăsarea față de biserică și instituțiunile ei. Răul, ce se constata în

Archidiesă credem, că domnesce și în cele alalte diecese ale provinciei noastre mitropolitane. Causa lui e a se reduce la raporturile, între cari trăim noi la olaltă cu atâtea confesiuni diverse, ba de vre o căți va ani liberalismul ne-a fericit și cu aconfesionali. Apoi spiritul liberal destructiv, care voesce a le nivela toate și nu voesce a ține samă de principiile și doctrinele nici unei religii positive, prin școlile de stat și comunale, mai de parte prin presă și diverse reuniuni ocupa tot mai mult teren în toate straturile sociale, și nu e mirare, că el molipsesce și poporul nostru și-l înstrăinează de religiunea și de biserică sa.

Faptul acesta trebuie să ne inspire serioase îngrijiri. Poporul nostru numai alipirei de biserică are de a-și mulțami conservarea și dezvoltarea sa ca popor român. Și popore mari și puternice numai până atunci prosperază și înfloresc, până țin la religiune și bunele moravuri, și din contra, când se depărteză de la acestea, au și apucat pe povârnișul degenerării și al decadinței. Ca exemplu e destul a aminti, că poporul francez, de când conducătorii lui persecută biserică și-l înstrăinează de instituțiunile ei, scade la număr și degenerază în mod inspăimântătoriu, așa cât contingentul, ce trebuie să-l dea pentru armata, scade și cu 10.000 de indiviți la an.

Aceste sînt urmările funeste „ale emancipării de sub tutela bisericii” în Franța. Și la noi indiferentismul

religios încă tot asemenea fructe produce. Crimele se înmulțesc și a dese ori criminalii abia au ajuns la anii pubertății. Contra răului, ce ne amenința poporul, numai alipirea de biserică și instituțiunile ei ne pôte apăra, numai cultivarea simțului religios-moral ne pôte asigura și pe venitor o dezvoltare firească și înflorire. Chiar din acest motiv Sinodul în ședința a IV. a luat următorul conclus: „Pentru cultura religios-morală a poporului Veneratul Ordinariat arhiepiscopesc se reiațe cu Veneratele Ordinariate sufragane firul pertractărilor pentru de a înființa Academia literară, care se edeie scrieri de cuprins religios moral.”

Prin scrieri se lătesc mai repede doctrinele false și inimice credinței, prin scrieri trebuie combătute și paralizate efectele lor stricăcioase „Scriptis scripta opponenda.” De atari scrieri avem lipsă mai ales în presente, căci și la noi, grație jertfelor, ce le aducem pentru școli, crește numărul celor ce sciū ceti și scrie și se înmulțesc bibliotecile populare. Acum dacă poporul nu are scrieri bune și edificătoare, cetesce de cari capătă, prin urmare de cele rele și destructive, cu atât mai virtos, că ele de comun să presintă în formă atragătoare ca romane, novele, poesii și favoresc mulțumirea poftelor de jos.

Ca să edeie scrieri bune, să vină în ajutorul bisericii spre a pune stavilă

Feuilleton.

Lăpușnénul.

E iad de 'ntuneric a fară.
Furtuna cumplit clocoteșce,
Și plôia în giumuri isbeșce
Cu picuri puternici. De-a sară
Și vîntul voesce.

Lăpușnénul cu pèrul vilvoiu,
Și galbin ca mórtea la față:
„Pe ziduri, pe ziduri s'acață,
„Lipsiți-i ostașilor, voi,
„De-a doua viață!”

— „Nu-i nime, te-așadă stăpâne.
„E plôia ce 'n giumuri lovesce.” —
Bêtrâmul călugăr voesce
Să-l scape de témă. — „Hei căne!
„Ascultă, privesce!

„Boerî's! Cum vin cu turbare
„Spre mine . . . Schelete ce sună,
„Și capete n'au . . . și nebună
„Luceșce-le arma . . . Mai tare
„Spre mine s'adună!”

— „Nu-i nime — a vîntului șopte”
— „Hah vulpe! Tu țî-i-le parte
„Căci tu i-ai chemat!” . . . Și s'abate
În patu-i . . . Ș'un căne în nôpte
Tot urlă de parte.

Furtuna mereu se'nțeșce,
Mai repede alérgă și vîntul.
Și plin e de gróză pămîntul . . .
Tot fulgeră 'n nôpte, trăsnesce . . .
Deschis e mormîntul.

„Cu tunuri de mórte veni'au
„Spancioc și cu Stroici să darne
„Mărefu'mi palat, și să'mi sfarme
„Viața . . . Cu dînsul porni'au
„Și Lehii cu arme!”

Ș'un trăznet căđu pe aprôpe
Urlând în nebună vuire —
Lăpușnénul își iésă din fire:
„— E'i vreați ca de viu să mă 'ngrôpe
— Din iaduri simțire!”

— „E trăznetul, dómne, te culcă.”
— „Vêdu'am pe Stroici. — Tacî căne
„Și nu imi mai zice stăpâne,
„Venia ca în vis o năluca
„Cu gânduri păgâne.”

Dar norii alungați's de vînturi
Senimul din nou se arată,
Și stelele tôte. Curată
Ș'a noptii regină. E'r cânturi
De buhe încetă.

Lăpușnénul adorme. În casă
Pătrunde a lunii lumina . . .
Și etă spre patu-i se 'nchină
Vitez înarmat: „Să ne iésă
„Învingere plină!”

la lăţirea răului, a cultiva sentimentul religios şi moral şi alipirea de instituţiunile noastre bisericesci — mai chemată ar fi Academia contemplată de Sinodul archidiececesan.

Ea poate să întrunească şi grupeze în sinul său puterile capabile de muncă spirituală şi să le dea o direcţiune sănătoasă. Căci nu trebuie a perde din vedere, cum că mulţi bărbaţi destoinici numai de aceea nu scriu nimica, fiind că nu-i îndemnă nime, era alţii, alt cum cu iubire faţă de biserica noastră, în urma împrejurările între cari au fost educaţi, nu au concepte chiare despre principiile creştine şi atitudinea corect bisericească, ce trebuie să o observe fie care credincios atât în viaţa privată, cât şi în variile raporturi ale vieţii publice; şi de aci provine apoi că nu o dată deşi poate înconscii, vin în contradicere cu doctrina şi legile bisericii.

Academia literară e chemată a eda şi divulga scrierile bune în popor şi după putinţă a remunera şi încuraja pe scriitorii. Mai de parte a esereia o controlă sănătoasă asupra tuturor produselor literare din punct de vedere religios-moral; care critică numai salutară poate fi literaturii noastre. Prin o atare activitate a Academiei s'ar da avânt unui curent literar sănătos şi princios intereselor noastre bisericesci şi naţionale şi poporul s'ar emancipa de sub așa numita „opiniune publică“ modernă, indiferentă faţă de religiune şi biserica.

Momentul cel mai oportun pentru resuscitarea pertractărilor relative la înfiinţarea Academiei literare greco-catolice, credem noi, că ar fi timpul celebrării conciliului provincial din anul acesta. Atunci intrunindu-se la Blăşcei mai competenţi bărbaţi din întreaga provincă noastră bisericească greco-catolică de Alba Iulia şi Făgăraş prin consfătuiri împrumutate ușor vor pute afla modalitatea de a înfiinţa cât mai curând această Academiă, nu numai ca o insti-

*Selbatic se scôlă, rēsbate,
S'aruncă din patu-i — furtună —
Loveşce în aer . . . S'adună,
Şi sare ca tigru . . . Se sbate
Furia-i nebună.*

*Călugărul — pētră rămâne —
Cu cine să luptă pe mōrte?
Nu-i nime în casă . . . „Ce sōrte
„Amară avu' ai stăpâne . . .
. . . „Perdutu'le-ai tōte!“ . . .*

I. Agârbicean.

Ales. Lăpuşnéul, alungat de pe tronul Moldovei, îl reocupă a două oră cu ajutorul Turcilor. De data acesta face ne mai pomenite cruzimi, uciudind 47 boeri, Spancioc şi Stroici scapă la Leşi. Mai târziu se îmbolnăvesce foarte grav de luptă şi are dese visiuni.

tuţiune imperios reclamată de interesele noastre bisericesci, ci şi ca un monument vrednic de memoria serbării aniversare de 200 ani de la s. Unire. Înfiinţată o dată Academia literară nu ne indoim, că clerul, inteligenţa mireană şi poporul nostru îi va da concursul său, ca să-şi potă împlini misiunea salutară spre binele şi înflorirea sfintei noastre biserice şi a nēmului românesc.

Tot pentru III. Sa Szabó Jenő. — Ceterilor nostri le e recentă încă în memorie polemia ce am purtat cu III. Sa Szabó, pentru liturgia magiară. O scim cu toţii cum D. Sa să lapadă de ori ce agitaţie şi cum își spală mâinile declarând, că totul să face din curată dragoste şi alipire faţă de religiune, eschisă fiind ori ce politică. În unul din numerii trecuţi am relevat unele din apucăturile acelea, cari au dat lumii, ca pe un deus ex machina, pe magiarul gr. cat. Azl, un ilustru fiu al bisericii noastre ne descopere nouă apucături. Aşteptăm să vedem pe dl Szabó cum se va sci spăla de această acuză, care îl apasă așa de greu.

Éta dar unele pasage din scrisoarea primită:

„ . . . Este cunoscut urbi et orbi, că comisiunea regnicolară, a așa numiţilor gr. cat. magiari, pentru pregătirea introducerii limbii magiare în biserica gr. cat. rutenă, are de preşedinte pe dl Szabó Jenő. Membrii acestei comisiuni, în frunte cu preşedintele lor, în tōte colţurile Ungariei şi a Transilvaniei, unde nu mai speră a găsi, recercă pe amicii de principiu, pentru scopul acţiunii întreprinse . . . Pe aceşti agenţi îi află cu înlesnire în şirurile funcţionarilor publici, cari vinéză graţia cercărilor conducătoare a vieţii publice, şi prin asta bunăstarea materială . . .

„Asemenea recercare, — provocare tipărită, cu subscrierea dlui preşedinte Szabó Jenő a sosit sēpēmānile trecute şi la preşedintele de senat a tablei regesci din Oradea mare, în care să cere aderenţă la acţiune şi apărare în contra atacului românesc, faţă de preş. Szabó.

După ce ni se spune, cum acest domn preşedinte, rutean şi el, a introdus limba magiară în biserica ruteană din Oradea, şi cum în înţelegere cu ceilalţi funcţionari aparţinători bisericii rutene, a silit moralmente pe cantor, să cânte unguresce la servicial dumnezeesc, continuă „ér bieţii poporenii, cari ar mai ţine la limba lor trebuie să tacă, şi să se aplece voinţii marilor domni cari chivernisese justiţia ţării. În ast fel de împrejurări a adunat prin curatorul bisericii 30 de subscrieri la provocarea tipărită“ . . .

Ce zice la aceste dl Szabó? Ce face dl ministru de justiţie? Nu crede, că e de datorinţa sa a demānda funcţionarilor sei, să încete a mai fi agenţi provocători politici, cari aţită şi conturbă spiritele credincioşilor în biserica, unde tōte patimile şi pornirile ar trebui să încete?

Cărţile imorale la noi. — În şedinţa dietei din 16 a l. c. abatele Molnár, unul din matadorii partidei populare a adus pe tapet cestiunea cărţilor imorale. Este în de obşte cunoscut desastrul moral, ce îl pōte pricinui cetirea astor fel de cărţi, mai ales când ele apucă în mână tineretului neorientat. Abatele Molnár a cerut de la ministru, să se îngrijescă mai de aproape, ca în bibliotecile gimnasiilor, şi peste tot în mâinile tinerimii să nu mai ajungă cărţi de cuprins imoral. Pentru ca ministru să se convingă despre acest trist adevăr, începe a cita din mai multe scrieri de atare natură. Şi-a întrerupt inse citatele, mărturisind, că nu mai pōte continua, de cât în cazul, când publicul ar părăsi galeria.

S'a restrins deci numai la două opuri, cari figuréză ca ediţii şcolare. Éta, ce a cetit abatele Molnár din aceste opuri:

Chiar la începutul unui roman se vorbeşte de o societate secretă, în ale căreia statute se cuprind următoarele dispoziţiuni (cetesce)

1) „A aţita la rēsvrătire pe unele contra celor alalte, confesiunile, partidele, şi naţionalităţile. 2) A vesti despre prelaţi, că duc vieţă imorală, ér despre călugări şi călugăriţe a răspādi în public anecdote frivole. 3) În interesul scopului de mai sus a introduce în mănăstirile de călugări fete îmbrăcate în haine bărbătesci, ér în cele de călugăriţe tineri îmbrăcaţi în haine femeesce. 4) A acusa pe luterani cu negarea lui Christos. 5) A vesti despre Jidanii că sēvirşesc omoruri rituale. 6) A scāpa cu ajutor de martori falşi pe aceia dintre membrii societăţii, cari au ajuns pe mâinile justiţiei . . . “ şi multe alte dispoziţii, pe cari caracterul foilor noastre nu ne permite să le reproducem.

Doctrina de felul acesta se află încă vre o 21 în statutele faimōsei societăţi. „Un tiner. urmaş al unui nume istoric, voescce — spune Molnár — să între în această societate. I-se cetesc statutele amintite şi-l provocă sa să le subscrie şi apoi i-se zice: „pāşesce cu călcăiul asupra sfintei asime (înţelegce asima, ce se foloseşte la rom. catolice în Eucharistie), care pōrtă însemnul lui Agnus Dei, implāntă ace în corpul format din cēra a lui Christos“.

Î-şi pōte închipui ori cine efectele desastrose, ce ast fel de scrieri pornografice pot să producă în tinerele mlădiţe. Şi opurile aceste figuréză ca ediţii şcolare!

Ministru Wlassics nu a fost de faţă la interpelare. Sîntem dornici, să auzim, ce va răspunde dl ministru al cultelor şi instrucţiilor la aceste, şi cum va sci, să escuze neglijenţa ce se observă faţă cu produsele literare la noi în ţară.

Interview cu un boxer. — Acum când rēscōla boxerilor din China atrage atenţiunea lumii asupra lor, credem a nu fi fără interes declaraţiunile acestui fiu al Orientului apărute în „Daily Express“. Dedaţi cum sîntem a privi cultura noastră apusană, ca unicul far de civilizaţie, vom afla în cuvintele lui isbitōre adevăruri, cari să ne convingă în de ajuns, că civilizaţia noastră e defectuoasă, şi că în mulke privinţe cea orientală stă la un nivel mai sēnin şi mai fericitor. Omitem sîngur pasajul, în care boxerul se descarcă asupra misionarilor „cari au venit la ei cu o religiie, ce datéză de ieri“ şi cu care nu

se pot împăca nici chiar din motivul, că religia lor e mai veche. Încolo toate cuvintele lui sînt pe cât de adevărate, pe atât de rugătoare pentru nesătușul și egoismul culturii noastre din apus.

Europenii — zice Boxerul — consideră cestiunile chineze din propriul lor punct de vedere, fără a se ocupa de al nostru.

Civilizațiunea occidentală este pentru noi ca un burete, ce a crescut peste noapte. Ea nu se datăză, de cât de ieri, pe când civilizațiunea chineză derivă de mii de ani; noi ne privim pe noi că fiind înaintea voastră cu cel puțin 2000 de ani.

Și noi am avut vinătorea noastră după bani, ambițiunea noastră de putere, viața noastră agitată, invențiunile noastre — praful de pușcă, imprimăria și altele — dar noi am trăit destul de lung pentru a înțelege, că toate lucrurile acestea nu sînt în esență necesare.

Noi avurăm perioadele de indoeli, de fanaticism și de neînțelegeri, noi avurăm martirii nostri și intoleranța noastră, ca și voi popoare occidentale. Dar noi am învățat, ce e înțelepciunea și fericirea. Pasiunile și ambițiunile noastre au făcut loc unei dorințe mai calme, aceea de a fi fericiți; religiunea noastră e redusă la o filosofie a vieții, a căreia eselență e probată printr-o experiență de 2000 de ani.

Și voi, popoare occidentale, ne veniți acum cu ceea ce voi numiți ideile vostre nouă. Voi ne aduceți religiunea voastră, un simplu copilăș de 1900 de ani. Voi ne invitați să construim drumuri de fier, să ducem o viață cu tota înalta vaporului. Voi voiți să fabricați manufacturi, să ne lipsiți de artele noastre frumoase.

Protestăm contra acesta. *Voin să fim lăsați a trăi după obiceiul nostru.* Noi vom să ne bucurăm de frumusețea țării noastre și de fructele experienței noastre. Și voi ne refuzați acesta, amenințând de a vă face stăpânii pe porturile, pe orașele și pe teritoriul nostru.

Etă de ce noi, Boxerii, după reflecțiuni serioase, ne-am decis, că singura manieră de a ne scăpa de voi este, de a vă ucide. Noi nu sîntem oameni crunți, nu sîntem tâlhari. Dar ori ce argument e nefolositor. Totă persuadarea e imposibilă, noi vom face zădarnic apel la sentimentul vostru de justiție.

Dacă am dori drumurile vostre de fier și mașinele vostre, le-am pute cumpăra, dar n'avem trebuință de ele. Ne-am învățat să trăim fără ele, și voi voiți să ne forțați a le cumpăra. Este acesta just?

Ni-se reproșează, că n'avem armată. *Noi am încetat de a fi soldați, de când ne-am civilizat. Războiul este o barbarie.*

S'au făcut douăzeci de invasiuni în China, dar ce s'a întâmplat? Năvălitorii domnițău ei pe Chinezii? Nu! Cei cuceriiți au absorbit pe cuceritorii. Toți au devenit Chinezii. Jidovii, cari au venit la noi, au fost absorbiți de rassa noastră, fapt unic în istorie.

Tot ce vă desbină, politică, religiune, ambițiuni private, necesitatea de expansiune, alergarea după aur, preocupăți teritorială, noi nu cunoștem nimic din toate acestea în China. Viața noastră e pacinică, fiind că noi vom înainte de toate să fim fericiți. Nu ne turburați fericirea noastră!

Revistă politică.

Afaceri interne. În săptămîna acesta a fost ultima ședință a dietei. Prin hotărîrea unanimă a dietei — la propunerea președintelui — se amână sesiunile până în 8 Octombrie n. În acesta ultimă ședință, Széll a declarat, că guvernul nu are de gând să prezinte proiecte nouă de legi. Ar fi de desbătut cel mult proiectul cuotei, dar după ce sesiunea „Reichsrath“-ului s'a închis, retrace proiectul, declarînd, că asupra cuotei va decide corôna.

A pomenit apoi de budgetul, ce va avé să-l desbată dieta din toamna viitoare. N'a amintit înse nici cu un cuvînt, că ar avé de gând să facă alegeri nouă dietale. Nu vrea pe semne di prim-ministru să agite înainte spiritele . . .

România. Curtea regală a României a fost atinsă de o durerôsă lovitură. Prințesa *Iosefina de Hohenzollern*, mama regelui Carol, a încetat din viață la Sigmaringen, Marți în 19 crt. în vîrstă de 87 ani.

Prințesa Iosefină a fost o femeie cultă și a avut o deosebită afecțiune pentru România. Sînt încă vii în mințile Românilor cuvintele adresate lui Ion Brațian, cu ocaziunea chemării pe tronul României a prințului Carol: „Prefer, ca fiul meu să fie aruncat de pe tron de armele străine și să fie susținut de voința națiunii, de cât, contra voinții națiunii să fie adus pe tron de armele străine!“ Ea a fost tot de una de o evlavie fără margini, și acest prețios dar a trecut și la augustul său fiu, care e unul din cei mai pii credincioși a bisericii catolice. Viața ei ca soție și ca mamă a fost liniștită, însăși fiind lipsită de orice i-ar înstrăina inimile celor din jurul său. Regele Carol a avut tot de una deosebită atențiune și respect față cu mamă sa și îi împărtășia cu o specială dragoste toate durerile și fericirea sa.

Marți sara, Regele, însoțit de Principele Ferdinand a plecat la Sigmaringen.

Transvaal. Pacea încă nu s'a încheiat și de va erumpe, după cum se prevede, războiul contra Chinei, bravii Buri se vor mai susține multă vreme. La luptă deschisă nu se lăsa, ci se retrag mereu în munți, de unde năvălesc la ocaziunea potrivită asupra Englezilor pricinuindu-le mari pierderi. Acum în urmă le-au succés trupelor din Transvaal, să se unescă cu celea din Oranj și să opereze împreună contra Englezilor.

China. Revoluția boxerilor a luat proporții atât de îngrigitoare, în cât războiul e deja inevitabil. Mai multe depeșe anunță, că între fortărețele Chineze de la Taku s'a încins o luptă crâncenă și în urmă au fost ocupate de trupele străine. Acesta însemnă război între puteri și

China. Admiralul Seymour, care a plecat cu 1700 oameni spre Peking, a fost silit să se reîntorcă spre Tien-Cin. Ast fel trupele europene numai cu forța își vor putea face drum spre Peking, unde ambasadorul se află în stare foarte critică.

„Times“ din Londra publică o telegramă cu data de 15 l. c. din Peking de următorul cuprins: Eri s'era a izbucnit o revoltă serioasă anti-străină. Câteva din cele mai frumoase edificii din partea răsăritenă a Pekingului au fost prefăcute în cenușe și sute de creștini indigeni și oameni în serviciul străinilor au fost uciși și măcelăriți în jurul palatului împărătesc. A fost o noapte grozavă pentru toți străinii. Boxerii au prefăcut în cenușă domul catolic, minunatul edificiu al misiunii londoneze, casa misionarilor americani și toate acele edificii, în care locuiau funcționarii de vamuri. Stradele din Peking, spun alte sciri, sînt acoperite de cadavrele străinilor uciși.

O telegramă din Londra de la 14 Iunie, confirmă scirea, că toate legațiunile europene din Peking au fost atacate de Chinezii. Atacul înse a fost respins cu ajutorul unui tun Maxim al micii trupe austro-ungare, care a făcut serviciu escelent.

Din Berlin se telegrafază, că după scirile mai nouă ambasadorul german Ketteler ar fi fost ucis cu lovituri de sabie.

Sub impresiunea scirilor etra-ordinar de grave, puterile negociază între ele asupra chipului de a pași grabnic și cu energiă în China. Necesitatea primă e, să fie trimise la China trupe cât de număröse. Germania va trimite în curînd 5500 soldați, cari pot pași imediat în acțiune. Între Berlin și capitalele europene se urmază un viș schimb de note telegrafice.

În cât pentru părerea, ce domnesce la Londra, o telegramă din capitala englesă spune, că Anglia n'a făcut până acum nici o încercare de a negocia deosebit cu Rusia. Anglia nisuesce serios a rezolva crisa din China prin acțiunea comună a puterilor; ea dorește în primul rînd susținerea stărilor actuale în imperiul chinez și va urma și pe viitor politica acțiunii comune a puterilor.

După ultimile sciri împărătesă veduvă a declarat, că toți europenii trebuie alungați din China. De aceea se crede că puterile interesate vor desfășura o mai mare forță contra boxerilor și respective contra imperiului chinez. Față cu cele patru sute milioane, cât e numărul total al chinezilor, puterile au până acum armată de tot neînsemnată. În timpul din urmă Rusia și apoi Japonia au promis că vor mobiliza trupe întregi. America încă au dispus să plece 5000 ostași la Tien-Cin. Monarchia noastră încă a dat ordin ca regimentul de infanterie, staționat acum în Triest, să plece spre China.

Correspondințe.

Coloniștii de pe Câmpie.

— Iunie 15.

Domnule Redactor!

Publică te rog aceste câte va șire, ce ți le scriu în grabă, fiind pe cale.

Îmi aduc aminte, ce lucru mare se făcea mai acum câți va ani, când statul cumpărând moșia de la Șermaș a adus pe ea coloniști magiari.

Coloniști magiari în mijlocul câmpiei Ardealului, e ceva rășcat. Pe atunci înse era în florie pornirea spre magiarisarea a tot ce e românesc. Se credea, că e destul, ca în o comună, cum e și Șermașul mare, să aduci câți va ciungăi, pentru ca în câți va ani nici urmă să nu mai fie de români și de limba noastră. Ce primiri să făceau coloniștilor, cu ce alaiu erau purtați prin orașele pe unde treceau cum îi ospătau, și cum priviau cu toții la ei, ca la cuceritorii acestei frumoase țări, pe care n'a putut'o nimici șuvăie de limbă și neamuri barbare, ne cum câte va familii de magiari!

M'am întâlnit de-ună-zi în gara din Șermașel cu mai multe familii: bărbați, femei, copii de magiari, îmbrăcați în portul din Ungaria. Având să aștept încă mult sosirea trenului m'am pus în vorbă cu ei.

Se plângeau nespuse de tare. N'ași pute reproduce tot ce mi-au spus acești bieți oameni în amărăciunea lor, fără ca să mă tem, că v'ași pune în poziția neplăcută de a face cunoștință cu procurorul.

Povestea, că au venit din comitatul Vespem la 1894 căci li se spunea, că vor fi așezați în un adevărat Canaan. „Am plecat, căci eram dornici de bunăstare și doream fericirea familiilor noastre; — ne-am vindut tot ce biată aveam acolo, ne-am despărțit de prietini și rudeni, spre a ajunge cerșitorii! . . . Nu se pôte să rămâi nesimțitor în fața unei tângurii așa de dureroase!

Din cauza anilor răi, cari au fost pe aci, acum în urmă, 28 familii, nu numai că nu și-au putut plăti amortisările față de stat, ci și-au mâncat și toți banii gata, pe cari i-au adus de acasă. Isprăvindu-și lucrul câmpului, în decurs de 10 zile statul le-a vindut în dobă tot ce biară mai aveau pe lângă casă. Vite, unelte, masă, pat, tot cu un cuvânt s'au dus din mila celor ce i-au adus aci. Mai mult de 10 familii au ajuns în extremă miserie, au fost scoase a fără din casă, numai cu ce aveau pe ei, avizate a trăi din mila Românilor.

Multe laude aduceau unui neguțător român, care cumpăra vitele aprupe pe nimic și apoi le vindea la țîrguri, și plătul li-l da ér lor . . .

Ajutați în chipul acesta de aceia, pe cari au venit să-i contopescă în marea magiară și mai primind bani și de pe acasă, din patria lor, pot acum să părăsescă Canaanul, care pentru ei s'a făcut o țară de nenorocire.

Bieții coloniști vor fi avut dreptate și ei, dar se prea pôte, că s'au lăsat să fie ademeniți de primiri ce li s'au făcut la sosire, și au început să credă, că aleva, tot așa le va merge pe aci: vor mânca și

bea, fără de a mai munci. Și ast fel au ajuns la ruina inevitabilă.

Dacă statul ar fi și Românilor „mumă“, le-ar fi împărțit lor pământul acesta. — dar se vede, că pentru ei e . . . alt ceva.

— l.

Sinod și jubileu.

Săplac la 16 Iunie 1900.

Prea Onorată Redacțiune!

De un șir de ani am luat sarcina de raportor a conferențelor noastre preoțesci și colonele prețuitei „Unirea“ îmi sînt martore, cum am împlinit angajamentul luat asupra-mi.

Și de astă dată vin a raporta prețuitei „Unirea“ despre conferința de primăvară a tractului Gherlei, cu atât mai virtos, că acuma cu această conferință a fost împrunat jubileul de 40 ani al preoției a Prea On. Domn protopop tractual *Alexandru Leményi*.

Conferința a fost convocată pe a 3-a zi de Rusaliu adevă 12 Iunie a. c. în Gherla. Des de dimineață încep a sosi trăsurile, cari aducea pe preoții tractuali. La orele 8 a. m. preoții prezenți se mărturisesc. La 8 și 1/2 ore se începe s. liturgiă pontificată de protopopul jubilație și asistat de preoții prezenți. Sub decursul mănecătuții, jubilațiile este cufundat în rugăciuni pietoase. Este pregătirea pentru s. liturgie de mulțămintă lui Dumnezeu, care l-a învrednicit de această sârbare. Fetele preoților așiderea arătau seriozitatea și maiestatea momentului. Cântările s. liturgii le esecută cu acorduri armonice corul preparanților sub conducerea domnului profesor *Vasilii Suciș*. În s. biserică era public numeros, poporenii din Gherla, inteligență din loc, rudeni de ai jubilațelului și mai mulți onorațari.

Predica a ținut-o preotul din Girolt *Niculae Tincu*. El a vorbit despre dignitatea oficiului preoțesc în asemenea cu oficiul triplu al Mântuitorului nostru *Isus Christos* de profet, preot și judecător și cu cuvinte calde arăta vrednicia preotului, care cu credință, iubire și devotament servește altarului sfint acuma de 40 ani.

Éra la finea s. liturgii preotul din Săplac *Ioan Sonea* în numele clerului tractual oferesce jubilațelului ca suvenir a jubileului său de 40 ani al preoției o cruce de masă cu pedestal de bronz, carele pe lătura din front pörtă cina cea mai de pe urmă, érá pe fețele laterali gravate numele preoților tractuali, cari oferesc crucea, și pe lătura din fund: Souvenir lui *Alexandru Leményi*, de la preoții tractuali la jubileul de 40 ani, 1900.

În cuvântarea ocașională, cu carea înșoțese predarea obiectului de suvenir, vorbitorul arată sublimitatea dar tot de o dată și greutatea oficiului preoțesc și răs-plata, ce o pôte aștepta preotul, cel ce își împlinise chemarea sa conșciințios, putend zice cu s. apostol *Paul II*, cără *Timot. IV. 7—8*:

„Luptă bună m'am luptat, cursul l-am plinit, credința o am păzit și acuma aștept cununa dreptății, carea mi-o va da mie Domnul în ziua aceea, dreptul judecător.“ Face pe scurt biografia jubilațelului și în

fine îl rögă să primescă crucea ca un semn al stimei și venerațiunii din partea clerului tractual și îi ofiteză, ca iubirea Celuia ce s'a restignit pe lemnul crucei pentru mântuirea lumii și abnegarea de sine, ce o simbolisază crucea, să-l călânzescă și mai de parte în calea vieții. Apoi îl feliciteză și-i doresce ani fericiți dimpreună cu *P. O. Dömnă soția*.

Emoționat și surprins venerabilul jubilație primi crucea oferită cu mâni tremurânde și cu voce înecată în plâns mulțami în cuvinte calde clerului său tractual pentru acest semn de iubire și promite, că până Dumnezeu îl va ține în viață să va nisui să se facă vrednic de iubirea clerului tractual.

Ieșind din s. biserică și intruindu-ne în casă parochială, la locuința jubilațelului, preotul din *Crasna*, *M. On. Aureliu Petruca*, întâmpină pe jubilațiile cu o adresă de felicitare subscrisă de numeroși poporenii din parochia *Crasna* și filia *Horvat-Petenea*. Sînt foștii fi sufletesci ai venerabilului jubilație, pe cari îi păstori în anii cei dintâi ai preoției sale în curs de 14 ani și cari și astăzi după 26 ani își aduc a minte de părintele lor sufletesc. Cu deosebire țin a releva din această adresă amintirea, ce o fac *Crasnenii*, că jubilațelului au să-i mulțămescă, că astăzi în *Crasna* este biserică și școlă românească. Căci la mergerea sa în aceea parochia, biserică era o ruină, érá pruncii de școlă nu sciau românește. Jubilațiile este, care a pus biserică și școlă în rënd, și cărui i-se pôte mulțami conservarea poporului din *Crasna* ca popor român.

Împresionat până la lacrimi de atâta dovadă de iubire, jubilațiile mulțămesc preotului, care din așa depărtare considerabilă nu a pregetat a veni și a aduce salutul fiilor, cari de atâta timp nu au dat uitării pe părintele lor sufletesc. Le trimite mulțăminta sa și salutul său.

În decursul luării dejunului sosiră mai multe telegrame de felicitare la adresa jubilațelului.

După dejun urmă conferința, carea se țin în biserică, se deschise și decurse în modul îndatinat.

Dintre hotăririle acestei conferințe ca mai de moment țin a releva dóné:

Una, ca se fie rugat Prea Ven. Ordinariat a generalisa praxa în tötă diecesă, ca preoții când duc viațelul la cei morboși, spre a arăta poporului cu câtă reverință are să se pörte cără cele sfinte, să tea în grumazi epitrachilul, dacă pentru greutatele locului și impracticabilitatea drumului nu pot merge în plin ornat bisericesc.

Alta ca Prea Veneratul Ordinariat să fie rugat a întreveni la șeful comitatului *Solnoc-Doboca* să dea ordinațiune subalternilor, ca în comune pe primari, jurați, partidele interesate, cari au de lucru cu oficiantii matriculei civile în cauza de înregistrări de căsătorii, pe cum și cu alte lucruri, să nu-l ocupe în dumineci și sârbători chiar pe timpul servitului divin, pe cum se întâmplă aceea astăzi, că mulți credincioși sînt împedcați chiar prin oficiantii civili de la eserciarea cultului divin, trebuind a se presenta chiar atunci înaintea oficiului stărei civile, spre a închia căsătoria civilă sau a duce darea și altele.

Terminându-se conferința, iubilantele ne-a intrunit la masa sa ospitală, la care a fară de preoți ca oșpeți ocupară loc: Spectatul Domn Alesandru Nemeș jude regesc în pens. dl Alesandru Ancean, jude regesc în loc, domnul Iosif Leményi proprietar în Bontîș, domnul Farago notar cercual și alții. Era dintre Dămne amintesc pe Dămna Cosma, soția domnului Andrei Cosma, directorul „Silvaniei” în Șimleu și proprietar mare în Supurul de sus, și pe Dămna Farago, ambele ca fiice adoptive, pe cari le-au crescut venerabilul iubilante cu prea stimata sa soție, și cari spre onorea lor fie zis, ca fiice nobile în simțăminte și împodobite cu frumoasă florie a recunoștinței în inima lor, au alergat din depărtare considerabilă, ca să se împărtășească în bucuria părinților adoptivi și educatori.

În decursul prânzului s'au ridicat mai multe toaste. Priunul de cătră iubilante în onorea și sănătatea Episcopului diecesan. Al doilea din partea lpi Ioan Sonea preot în Seplac în onorea și sănătatea venerabilei iubilante și a Prea Onoratei Dămne soție. Al treilea și al patrulea în onorea și sănătatea domnilor judi Alesandru Nemeș și Ancean a dămne! Cosma ș. a.

Așa decurse festivitatea iubileului și conferința clerului din tractul Gherlei.

Cu conștiința liniștită și îndestulată că ne-am împlinit o datorință fiescă cătră șeful nostru tractual, cătră un venerabil preot și meritat fiu al națiunii ne-am despărțit de iubilantele recomendați rugăciunilor lui prețioase, ca Dumnezeu să ne învrednicească și pe noi de asemenea iubileu.

Cu totă stima:

Ioan Sonea
preot gr. cat.

NOUTĂȚI.

Promotivne. Iuliu Codurcea fiul protopopului Artemiu Codurcea din Turda, depunând cu deplin succes examenul din studiile farmaceutice, a fost promovat la 18 Iunie n. de magistrul farmacist. — Felicitări bravului tinăr!

Hymen. Valeriu Rus cler. abs. și Lucreția Puntea, anunță cununia lor, care se va ține în Rieciu de câmpie la 15 Iulie n.

Societatea pentru fond de teatru român își va ține adunarea generală anul acesta la Abrud în zilele de 22 Iuliu și urm.

Astra. După cum aflăm din „Transilvania”, adunarea generală a Asociațiunii se va ține la 9 și 10 Sept. n. la Băile Herculane. Pentru înlesnirea participării unui public cât mai numeros se va cere a se esopera de la locurile competente o reducere a билетelor de călătorie cum și pentru închirierea unui vapor special pentru o excursiune pe Dunăre între Kazan, Orșova, Adakaleh și Turn-Severin.

Adunarea extraordinară a congregațiunii comitatului Alba infer. e convocată pe Sâmbătă în 30 Iunie n. În program e pusă între altele și alegerea unui al patrulea vice notar. N'ar fi ore și just și ecuitabil, ca acest post să se încredințeze unui român, cunoscută fiind majoritatea precumpănitoare a Românilor din acest comitat? Mult ne temem înse. că acest post nu pentru noi s'a creat.

Noul comitet al Ligei. Joi sara s'a intrunit noul comitet al Ligei pentru a se constitui. După cum ni se scrie, intrunirea a durat de la orele 9—11 noaptea. De la ședință a lipsit dl V. A. Urechia dintre membri, și dnii Vanciu și Rădulescu-Motru,

dintre censori. După o îndelungată discuție s'a făcut următoarea alegere: Președinte: V. A. Urechia; vicepreședinte: Grigore Ștefănescu; cassar: St. Periețeanu-Buzău; secretari: A. Florescu și P. Cantili. Membri: M. Viădescu, V. Ursianu, Aurel C. Popovici și P. Zlotescu. Censori sînt aleși, după cum se știe, C. Rădulescu-Motru, G. Adamescu și Anton Vanciu.

O carte iubilară. În amintirea centenariului al II al St. Uniri, s'a decis între altele, ca fie care Ordinariat să publice un șematism istoric al diecesei sale. Zilele acestea ni s'a trimis cel dintâi șematism iubilăr: e al diecesei de Orade, și ațeva e o carte festivă. Tipărită cu multă îngrijire șematismul are în frunte istoria diecesei de Orade, scrisă de Ill. Sa canonicul Dr Augustin Lauran. O mulțime de acte și documente completează acest istoric și îi dau o netăgăduită însemnatate. Așa pomenim scrisoarea Papii Grigoriu IX din 1234, în care amintesc de românii schismatici, apoi definiția sinod. Florentin în cauza unirii, bula papei Inocențiu XIII alui Pin VI actul sf. Uniri și altele. Pe lângă aceea șematismul cuprinde portretele Episcopilor diecesani, și a institutelor de învățămînt. La sfîrșit e adaus indicele persónelor cu date biografice. Așa cum se presintă această carte e foarte prețioasă și dacă și celelalte diecese vor publica asemenea șematisme, vom avé una dintre cele mai frumoase amintiri ale acestui iubileu.

Progrese în telegrafie. Am remarcat de unăzi o perfecționare a telefonului, ér de astă dată înregistrăm un însemnat progres a telegrafului. Doi ingineri din Pesta, au inventat un aparat telegrafic, cu care se pot transmite pe oră 80 mi cuvinte și încă nu prin semnele îndatinate, ci cu litere latine cursive.

Piesa teatrală românească de care am scris în un număr trecut, că să va juca la Budapesta, — după cum cetim în ziarele din capitală, — a avut un deplin succes. La reprezentarea ei a luat parte mult public inteligent căți va ziaristi din România și chiar autorul ei Radu Rosetti. Autorului i s'au predat o cunună de lauri. Dl Solymosi va veni cu trupa sa și prin Ardeal și a anunțat deja că la 3 Iulie va juca în Sibiu, reprezentând și „A lecke.”

Taxa de timbru ce se cerea până acum de fie care inserat, publicat prin ziare ori prin placate, cu ziua de 1 Iulie n. încetează. De asemenea s'a sters și timbru de 6 cr. ce se lua pentru calendare.

Măsalul studenților gimnasiali din Blas s'a ținut la 12 Iunie n. Dimineața la 1/2 8 studenții în sunetul dobei și cu stégul au plecat în excursiune la pădurea Nișca. Acolo s'au petrecut în cântări până după amézi, când în fața unui numeros public, constătător mai ales din profesori cu familiile lor, au început emulațiunea în feliurite producțiuni. Au fost premiați: pentru declamare: Petru Snciu, cl. VII cu 5 cor. Nic. Ciura, cl. VII cu 2 cor. pentru cant: I. Groza, cl. VII cu 5 cor. și Virgil Muntean ca conducător al corului cu 6 cor. La saltul în lățime a câștigat premiul de câte 3 cor. Dem. Ganea, cl. V. și Jo. Beșcheri, cl. VII. la saltul cu ruda la înălțime: Io. Șepetian și Io. Beșcheri câte 2 cor. La trîntă au fost premiați: G. Grecu, cl. VII. cu 3 cor. Greg. Cetean, cu 2 cor. și Gregoriu Moldovan și Victor Ciato cu câte 1 cor. Pentru dans a fost premiat Liviu Dumitrescu cu 2 cor. Suma de 37 cor. a fost colectată de prof. Precup de la prietini tinerime și alte persóne distinse din loc. La 7 studenții s'au reîntors érá acasă. Sara la 8 s'a început petrecerea cu dans în frumos împodobita sală de gimnastică. Chipul animat și vesel în care au decurs toate aceste frumoșe petreceri ale tinerimei, fără ca înse să fie uitată demnitatea de studenți, au făcut o bună ipresiune în toți cei prezenți. Petrecerea cu dans a ținut până dimineața la 3.

Esamenale la gimnasiul din loc s'au început în săptămâna acesta Joi înainte de amiază cu cantul și limba franceasă. După

amiază la 3 ore a fost examenul de *musică* în sala de gimnastică. A asistat și Escelența Sa împrenă cu mai mulți membrii ai Preav. Capitlu, asemenea număróse dame și domni din elita Blasului. Esamenul a avut un succes desevirșit. Când am asistat la prestațiunile orchestrei din anul trecut, credeam că nu o să mai avem pe viitor așa orchestră, depărtându-se aproape toți membrii ei. Esamenul din ast an ne-a convins pe deplin, că téma noastră a fost zădarnică și că dl profesor *Murșanu* a știut să se îngrijescă de o surescență, care să ne delecteze și să ne satisfacă pe deplin. — Esamenele din studiile ordinare s'au început Vineri, și vor dura până Marți în 26 a l. e.

Concurse. Pentru parochia vacantă a *Coșocnei*, împreună cu Oficiul protopopesesc se scrie concurs cu terminul de 15 Iulie n. Beneficiile parochiale: Fond intern cu grădină de pomi și legumi. Casă cu 3 încăperi, culină, lemnie, grăbăritu etc. Porțiunea canonică 66 jug. 715 org. □ o zi de lucru de la 160 familii. Salariu anual 210 fl. și stolele îndatinate. Beneficiile protopopesce: salarii 120 fl. subvenție 40 fl. și celelalte venite protopopesce. — Cu același dat se scrie concurs pentru ocuparea parochiei. *Blășel*, protop. Mediaș. Beneficii: Casă parochială cu 3 odăi, șură, grajduri, cămară, șopru, grădină de pomi. Porțiunea canonică 18 jug. 1045° aratori și 6 jug. 1100° cositori. Venitele stolare îndatinate.

Pensiuni pentru văduve protopopesce. Din fundatiunea Șulțana sînt de împărțit 3 pensuni de câte 300 fl. pentru văduvele acelor protopopi cari au fost în oficiu în unul din orașele mai de frunte din Transilvania, aparținătoare Archidiecesei. — Terminul concursului e 25 Iuliu n. Cererile sînt de a se adresa Preav. Capitlu Mitropolitan în Blas.

Mulțămită publică. După muncă de 8 ani de când funghez ca învățator la școala gr. cat. din Sân-Mihailu deșert, aparț. tract. protop. gr. cat. al Dêrgel mă bucur că mi-a succes a cresce o tinerime iubitoare de carte și înaintare. Și ca se pot tinde acestei tinerime și pe venitor ajutor întru a se perfecționa prin cetirea de cărți folositoare; m'am decis a face un apel cătră unii bărbați cu dragoste de înaintarea poporului nostru, ca să aibă bunătate a mă sprijini întru formarea unei *biblioteci populare*, în comuna noastră. Și glasul meu rugător n'a sunat în pustie! S'au aflat bărbați, cari mai de parte ne-a încurajat spre muncă dărînd pentru biblioteca noastră unele cărți, și a nume: Spect. Domn Andrei Todoran din Gherla, ne-a donat: „Povestile Banatului” de G. Cătană, în 3 tomuri. „Românul în sat și la óste” de I. P. Reteganul. „Felicitări” de G. Simu. „Buchetul” de I. P. Reteganul. „Moș Toma Bădicean”. „Finl Bucăteresei”. „Văcărelul”. „Diana”. „Vlad hoțul”. „Însurătorea sorelui” toate de Domețiu Dogariu. Stimatul Domn Ioan Pop Reteganul ni-a donat: „Novele și Schițe” vol. I. — On. Librăria Ciure, din Brașov carticica: „Pacală”. — M. O. D. Ioan Andrei, preot gr. cat. în Sân-Mihailu deșert a donat: „Duch muscălesc” trad. de membrii soc. de lectură „Inoc. M. Clain”. „Estras din îndrumarea pentru glóte” edit. oficiósă. „Strigóica” din fantasiile lui Nic. Gogol. „Rătăcirile lui Odyseu”. „Filocete” tragedie în 5 acte de Sim. P. Simon. „Isvórele deșerturilor”. „Calea perdută”. „Casele din colț”. „Poesii” de V. R. Buticescu. „Catechism” pentru școlile pop. gr. cat. „Dialogul Țiganului cu S. Petru la pórtă raiului” de A. B. Velchereanul. În chipul acesta am pus basă unei biblioteci, care ne vom nisui din an în an a o îmbogății, pentru a avé poporul în decursul iernei lecturi folositoare și edificătoare de spirit. — Pentru cari daruri, tuturor marimoșilor donători, li-se exprimă pe acesta cale mulțămita și recunoștința din partea subscrișului. Sân-Mihailu deșert la 12 Iunie 1900. *Vasilii Dumitras* învățator gr. cat.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de
Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de

Salba.

(Continuare.)

IV.

Furtunile pasiunilor. — Monica observă pericolul. — Ținuta ei. — Augustin în Cartagena. — Augustin se departă. — Patriciul se apropie de Dumnezeu. — Mortea lui Patriciu.

370—372.

Ce impresiune vor fi făcut asupra lui Augustin lucrurile acum enarate? Nu scim, dar e probabil, că nu l-au făcut nici o impresiune, pentru că sînt momente, când omenii ochi au, — cum zice profetul — și totuși nu ved. Atîta e sigur, că impresiunea ce l-ar fi făcut la nici un cas n'a fost așa de puternică, ca să fi putut înfrîna pasiunile lui Augustin.

Întru adevăr, în același moment când Monica își redobîndesce soțul, ea își perde fiul. Alinarea pasiunilor îl reîntore pe bătrînul, trezirea lor turbată îl răpesc pe junele său fiu. Augustin era din ce în ce mai mistuit de ele.

Te înfiori cetind *Confesiunile* lui Augustin, aceste pagine ale mărturisirei celei mai sincere și elocvente, în care el, — ca și un medic isteț, care observă paș de paș decursul bolei — descrie și analizează întinderea neconținută a focului sêlbatic, aprins în inima sa, și cu grôză te întrebă ce se va alege, nu de virtutea lui, — căci durere! aceea de mult a perit, — dar ce se va alege de spiritul lui, de inima lui, de caracterul lui, ba chiar și de geniul lui? Pentru că la focul acesta pustiitoriu, care aduce ast fel de pierderi ireparabile, se pot aplica cuvintele lui Job: „E foc mistuitoriu pînă la nimicire, pustiitorul a totă generațiunea“¹⁾

Ruinază sănătatea, seacă inima, stînge lumina minții. Avîntul iubirii curate, poesia plîpîndă a juneței, entuziasmul tinereții, simțul nemărginitului, puterile viitoare ale judecării bărbătesci, focul geniului aprins și ațîțat de un sentimentalism gingaș, toate, toate se perd înainte, și cine nu scie, că dintre toate puterile acestea slăbite mai întăiu se sting: iubirea către Dumnezeu și deapropie, pietatea și amicitia și, că inima, o plantă așa fragedă, se nimicesce mai curînd, de cât geniul?²⁾

Așa dar era lipsă de un nou ajutoriu mai puternic. Și fiind că nici vócea lui Dumnezeu, nici exemplul părintelui său, nici pacea vetrei părintesci, nici odorul sacru al virtuților mamei sale, nu l-au putut scuti pe Augustin, se cerea să rêsune în urechia junelui flusturat aceea vóce, care singură mai pute face ceva atunci, când toate cele alalte nu mai puteau face nimica. Monica trebuia să fie informată, pentru că Augustin a reușit să-i deștepte iluziuni și mamă-sa, ca și alte mame, cari nu vrea să scie despre viciile fiilor lor, era cu totul liniștită creșîndu-l încă tot băiet.

¹⁾ Job 31. 12.

²⁾ Veđi: P. Gratry, *Connaissance de l'âme*, sau frumoșă conferință a lui Lacordaire „Despre Castitate“.

Patriciul făcu lumină. Sînt lucruri, pe cari ochiul tatălui le observă, mai curînd și mai bine de cât al mamei.

Tatăl întors la calea cea bună, numai de ieri alaltă ieri, ușuratic încă, bucurîndu-se de creșterea și dezvoltarea feciorului său cu mult mai mult, de cât s'ar teme, că acela își pôte perde nevinovăția, — vine într-o zi și plin de bucurie spune piel sale soții, că Augustin a ajuns la gradul bărbăției. El era vesel, vedîndu-se deja moș cu nepoți.

Primele cuvinte deja au iritat nespuse de tare pe Monica. Totă liniștea, totă bucuria ei de pînă aci îi era în gîndul, că Augustinul ei e încă un băiet. Că el ar fi devenit deja bărbat, că pasiunile i-s'ar fi trezit, sau pôte că îi stăpînesc deja inima, că inocința lui ar fi în pericol, toate acestea au aruncat-o în o neliniște torturătoare. „Tată meu“ — zice Augustin — era numai catecumen, și încă de puțin timp, nu e mirare, dacă cugetele lui nu se înălțau la lucruri mai sublime.“ Dar Monica era deja înaintată în pietate. „În inima mamei mele începu și Dómnă a-ți edifica, biserica Ta și începutul locuinței Tale sfînte. Pentru aceea ea s'a înfricat și inspăimîntat, cugetînd la pericolele, ce mă amenințau.“¹⁾

O! emoțiune pie a Monicei, o neliniște în adevăr sublimă și divină, care faci pe mamă, să-și uite de creșterea frumsetei și de dezvoltarea puterii fiului său, și se cugete numai la nevinovăția lui, har Dómnului, tu nici în zilele noastre triste n'ai dispărut cu totul, ci și acum mișci încă simțimintele alor neenumerate mame creștine!

Monica a vorbit dar cu Augustin și ori din mărturisirea-i proprie, ori din inspirațiunea inimii sale de mamă, cunoscînd corupțiunea sufletescă a fiului său, prin emoțiunea și lacrimile sale l-a arătat, ce cugetă ea despre deplorabila stare sufletescă a lui.

De multe ori retrăgîndu-se cu el la preambulări îi vorbea despre Dumnezeu, despre credința copilăriei sale, despre fericirea și demnitatea inimelor curate, despre uriciunea păcatului și grôza, cu care trebuie să ne întorcem de cătră el. Dar ori cât de pîtrundătoare și mișcătoare erau cuvintele ei, — cuvinte cum numai din inima de mamă pot isvori, mai ales dacă aceea inimă e plină de credință și presiune pericolul fiului său: totuși erau cuvinte, pe care Augustin nu le mai înțelegea. Ele se furisau pe lângă inima lui, dar nu pîtrundeau în ea. Și fiind că nu voia să-i contrazică, începu a o încunjura. Privirea îngrijată și pîtrundătoare a Monicei îl gena.

Zile întregi vîna „vagabundînd singur, alungat de mii de patimi, ce pot irita pe un tîner de 16 ani; aruncat din sfera simțimintelor celor mai nobile și a visurilor celor mai frumoșe în brațele gîndurilor triviale și spurcate, el era asemenea unei corăbii, ce nu se mai pôte guverna, ci în mijlocul Oceanului este aruncată în sus și în jos de vînturi pe valurile infuriate.“²⁾

Cînd nu mergea la vînat își petrecea timpul cu prietini săi, în conversațiuni și cu jocuri nedemne de el.

„Ce e mai urit, de cât a fura? Cui l-am iertat-o această? Nici celui lipsit, care e silit la aceea. Dar nici furul nu suferă bucurios pe alt fur. Și eu, — zice Augustin, — totuși am voit să fur, și am și furat, nu dóră, că m'ar fi silit lipsa, ci numai din ura dreptății și din blăstîmăție.“

„Pentru că am furat de acele lucruri, de cari am avut și eu în abundență, și încă cu mult mai bune. Nici nu lucrul furat îmi trebuia mie, ci însuși furtul și păcatul.“

„Aprópe de viaa noastră era un măr, încărcat de mere. Ne-am vorbit căți va ștregarî cutezanți, ca să le doborîm și să le furăm nóptea tîrziu, căci după o datină nebană pînă la aceea vreme ne jucam prin curți. Ne-am furisat acolo și despoind pomul, ne-am încărcat bine de póme, nu ca să le mîncăm, ci să le aruncăm la porci; numai pentru aceea, că aflam plăcere în lucrul oprit.“³⁾

A fară de ast fel de petulanțe ale unor băieți spulberați, despre ce nici nu am face amintire, dacă nu tocmai această i-ar fi dat lui Augustin prilejul de a să avînta la nisce profunde și sublime discuțiuni filosofice despre rîntatea omului, care comite rîul pentru rîu, și la nisce și mai mîdușe meditațiuni morale despre pericolele tovarășilor rele, ce seduc la păcate, la cari omul singur nici n'ar cugeta, se mai adăuseră, durere! jocuri și conversațiuni tot așa de păcătoșe.

„Cînd amicii mei se faliau cu blăstîmățiile lor, și apoi cu atît mai virtos se faliau, cu cât erau acele mai spurcate, îmi era rușine, că nu sînt așa de stricat ca ei și mă înleptam în păcat, nu numai ca să gust plăcerea păcatului, făcîndu-l, ci și, ca să fiu laudat, că l'am făcut.“

„Și óre ce e mai demn de batjocură, de cât păcatul, și eu, ca să nu fiu batjocorit, mă făceam și mai păcătoș. Și dacă nu făceam ceva, cu ce să fiu asemenea celor alaiți blăstîmați, mă prefăceam, că am făcut ceea ce nu am făcut, ca nu cum va să apar cu atît mai de desprețuit, cu cât eram mai nevinovat, și cu atît mai mișel, cu cât eram mai curat.“

„Eta cu ce ortaci vagabundam eu prin ulițele Babilonului și cum mă tãvăliam în noroiul acelora.“⁴⁾

Nu e greú a urmări cu atențiune necasurile creșcînde ale Monicei.

Ea nu se îndestulă a-și încredința neliniștile sale lui Dumnezeu priu rugăciuni ferbinți, ci neconținut face să rêsune în urechile fiului său cele mai de lipsă sfaturi, și după espresiunea lui Augustin — cele mai pîtrundătoare și energice cuvinte.

O dată ea chêmă pe Augustin la o parte și cu multă îngrijire, „îmi aduc încă bine a minte“ — zice el — „mă conjura, să-mi păstrez curățenia, și dacă n'ași avé destulă putere a-mi păzi în inimă această frumoșă virtute, să o respectez cel puțin în inimile altora, și mai ales să nu vatăm prin escesele mele pacea, unirea și onórea familiilor.“⁵⁾

Dar cât de repede se dezvoltă pasiunile într'un suflet și cât de grabnic îl stăpînesc!

Eta acest june amabil, de un spirit așa înalt, de o inimă așa nobilă, care avé o mamă atît de bună, pe care el cu o iubire adevărată așa de gingaș o iubia, de abia-i atins de pasiuni, și el nu mai ascultă de mamă-sa, sau ce și vorbește? începe a o desprețui.

„Cuvintele blânde ale mamei mele le țineam drept flăcări femeesci, cari ar fi fost rușine să le ascult.“

„În persoana ei pe Tine Te disprețuiam o Dómnă, eu fiul ei, eu fiul șerbitorii Tale, eu șerbul tîu!“⁶⁾

În ziua aceea a cădut vîlul de pe ochii Monicei — de cum va a mai fost vre un vîl pe ochii ei — și a cunoscut prima dată durerea cea mare a unei mame. Câte lacrimi va fi vîrsat, ce sfaturi energice va fi dat fiului său păcătoș! Cât de zelos se va fi rugat, ca însuși Dumnezeu să mîn-

¹⁾ Confess. lib. II. c. 4.

²⁾ Confess. lib. II. c. 3.

³⁾ Tot acolo.

⁴⁾ Confess. lib. II. c. 3.

¹⁾ Confess. lib. II. c. 3.

²⁾ De *Quantitate animae*, cap. XXI.

tuască și să grijescă pe fiul acesta, pe care mamă-sa nu mai scie cum să-l scutască.

Și totuși, când după 25 de ani Augustin meditează asupra atitudinii mamei sale în împrejurările acestea critice și însemnă toate sfaturile, rugăciunile, lacrimile și veghierile ei, cu un cuvânt toate, câte le-am amintit, el așa cugetă. — că mamă-sa totuși n'a făcut totul pentru mântuirea sufletului fiului său. Trebuia să rumpă, să frângă totul și mai bine să sacrifice chiar și studiile și viitorul fiului său, de cât să-l lase, să meargă pe o cale, unde ave să-și găsească pierderea sufletului.

„Mama mea“ — zice el — „ce e drept îngrijată m'a admoniat să-mi păstrez nevinovăția, dar după cele ce-mi zise tata, nu era destul să taie numai instinctele pătătoase, a căror vehemență o prevedea. Pașiunile. — ce numai acum se năceau — trebuia să le înfrâne cu ori ce preț, trebuia să mă însore în dată în Tagasta. Dar despre mijlocul acesta nu s'a îngrijit, temându-se, nu cum va legăturile aceste să-mi strice viitorul; nu viitoriu-mi vecinic, pe care-l spera pia mea mamă de la Dumnezeu, ci viitoriul meu literar, pentru care și Patriciu și Monica erau foarte îngrijiti; ei, pentru că uitându-și de Tine Dumnezeule, visa despre gloria deșertă a fiului său; ea, pentru că departe de a crede, că studiile aceste m'ar împedeca, le privia mai mult ca niște trepte, pe cari se mă înalț la Tine. Și așa mă puteam juca nepedepsit, puteam alerga nelămurit în cătră numai mă răpiu pasiunile mele turbate.“¹⁾

(Va urma.)

Afurisitul. De Carl May.

I.

(Continuare)

Deși nu eram în bună stare, totuși i' ași fi oferit bucuros ca dar, dacă aceasta n'ar fi fost o îndrăsnelă prea mare; de aceea răspunsul:

„Tu o dorești. Deșie însuși prețul. Eu îmi voi cumpăra altul.“

„Asta nu e de lipsă. Aci îți dau un tenbih (poruncă în scris), pe care dacă-l vei arăta ori și unde, vei căpăta, dimpreună cu însoțitorii tăi, cai înșeuati, locuință, mâncare și toate ce v' trebuesc, fără de nici o plată. Această scrisore n'are valoare numai în vilaetul meu, ci și în Adanah și Haleb. Afară de aceea vei trece pe la diferite triburi arabe, de la cari pentru un preț bagatel îți vei pute cumpăra un cal mai bun de cât acesta.“

„Cu însoțitorii mei, zici? Eu călătoresc singur.“

„Ba nu. Cei doi arnăuți, pe cari i-ai vădut afară, au poruncă să te conducă până la granița provinciei mele și a să îngriji de tine; caii lor sunt deja înșeuati și pe sēma ta încă este unul gata. În Jacșah Chan, Balșic sau în Denec Maden v' puteți lua alți cai, după cum îți va plăcea. Îți mulțămesc pentru permisiunea, ca să defig însumi prețul. Am prevădut'o și așa am pus banii în această pungă. Ia-o și o pune bine.“

Cu aceste îmi întinse o pungă mică de mētasă și tot o dată îmi dete și documentul despre care a fost vorbit. După-ce ambele le-am băgat în buzunar, mulțămindu-i, el continuă:

„Și acum te-ai ruga pentru un lucru, pe carele scii că bucuros mi-l vei împlini, de și prin acela te silesc să te abați din drum. Tu voesci ca mai întâiu să mergi la Caisarijeh, și ast fel ar trebui să treci peste Sofular și Mugur; eu înse am în Urumgili un amic vechiu, căruia ași dori să-i trimit o solie, prin tine. Voi-re-ai să o faci?“

„Förte bucuros!“

„Așa dar îți voi spune cum stă lucrul, ca să scii, că-i vei fi binevenit, de și dînsul trăsese tare izolat și mai cu samă este un mare inamic al creștinilor. El a fost Mir Alai (colonel) în armata marelui sultan, a luptat cu mult eroism sub steagul profetului și în urmă s'a retras cu onore din activitate, înse pensiunea nu și-a primit'o nici o dată. De și a cerut'o mai de multe ori, rugăciunea nu i-a fost ascultată, de ore ce avea de a face cu sfetnicul de al sultanului, cari nu erau omeni cinstiți. Pensiunea a fost plătită în Sambul timp de 15 ani, dar n'a ajuns în mâna lui. Când eu am devenit vali în Engyrieh, să adresă cătră mine, ér eu am cercetat cu deamăruntul tot lucrul și am făcut arētare directă la sultan. Eri sară a sosit rezoluțiunea: imediat să plătesc colonelului pensiunea de pe 15 ani, dimpreună cu interesele. Dacă această poruncă ar fi sosit alaltăeri, ași fi putut da banii fiului său, carele a fost la mine; acum înse ași dori să mă folosesc de ocaziunea călătoriei tale la Caisarijeh și te întreb deci, dacă voesci să-mi faci plăcerea, a duce banii amicului și camaradului meu de războiu?“

„Bucuros, dacă voesci a mi-o încredința.“

„În mâna ta sint mai siguri de cât în tașca unei stafete înarmate. Colonelul se numesce Osman Bei și n'ă locuesce chiar în orașul Urumgili, ci în apropierea sa. El este mai cunoscut sub numele de Abdal (eremitul) și când te vei informa despre locuința sa, te vei folosi de acest nume. Dacă vei putea, să ascunzi că ești creștin, de ore ce el uredce adînc pe aderenții credinței tale și are motiv, pentru ce; crucea i-a adus cea mai mare nefericire ce o pōte suferi un bărbat și un părinte, și eu nu numai pentru acești bani te trimit la dînsul, ci și pentru că am învētat a te cunōsce și cred acum, că pōte îți va succede să-i indulcesci suferința, de ore ce ești dotat de la natură cu un limbaj, care, dacă voesci, pētrunde adēnc la inimă.“

„Îmi este permis a întreba despre cauza suferinței sale?“

„Dacă dînsul voesci, ca s'o scii, atunci îți va spune-o singur; eu nici de de parte nu voesc a atinge această rană a amicului meu. Să înțelege, că dacă aude, că tu ești creștin, atunci nu vei afla nimic; de aceea veți de ține lucrul ascuns. Îți dau acest sfat și pentru aceea, pentru că chiar acum este timpul, când peregrinii de la Mecca din acest ținut se adună spre a merge cătră Damasc. Acesta este un timp de iritațiune religioasă și de ore ce tu în toate satele și pe toate drumurile vei întâlni ast fel de omeni, vei lucra înțelepțesce, dacă nu le vei descoperi, că ești de altă credință.“

Era ciudat de bună samă, că acest înalt oficial mă făcea atent, să mă păzese de acești musulmani, la cari însuși aparținea, și totuși mai bucuros îmi încredința mie pensiunea colonelului, carea de bună samă făcea o sumă destul de măricică, — de cât unui curier islamitic. Întâlnirea cu peregrinii

nu-mi făcea nici o grijă; mai mult mă preocupa aceea, că arnăuții ce steteau a fară au auđit întrēgă conversațiunea noastră și ast fel sciau și aceea, că purtam la mine o sumă mare de bani. Ei erau soldați, unul On Bași (caporal) și cel alalt un ceauș (sergent) și după sens european meritaū încredere; dar arnăutul este hoț din naștere și tot de una, chiar și când e sub steag, este aplicat spre fapte volnice. A fară de aceea, chiar arnăutul păgân este cel mai musulman între musulmani, și de aceea nu-mi prea convenia, ca chiar în acest timp al peregrinării și când eu aveam la mine o sumă mare de bani, să fiu însoțit mai multe zile și nopți de acești doi blăstēmați cu priviri întunecate. Am împărtășit gândul meu mudirului, cu voce încetă, ér el îmi răspunse:

„N'ai să porți nici o grijă; îi voi constringe să jōre și jurămintul lor le este așa de sfânt, în cât nici într'un cas nu-l vor călea.“

Cu tōtă asigurarea acēsta, cuvintele mele avurā urmarea, că de aci înainte el nu mai vorbia așa tare; banii încă îi numără așa de cu precauțiune, în cât a fară nu se putea auđi nimic. Bani erau băgați într'o curea tare din piele, pe care aveam să o leg în jurul corpului meu, sub vestă. Acēsta am trebuit să o fac în prezența sa. Dînsul chemă apoi înăuntru pe arnăuți, ca să mă dea în grija lor. Ei trebuiră să se jōre pe profet, că în tot timpul cât le voi fi încredințat lor, să vor îngriji atât de siguranța mea, cât și de a lor. Acēsta mă linisci; de și îi țineam apți de ori și ce faptă, nu credeam înse, că vor călea un ast fel de jurămint.

După aceste valiul mă petrecu până în curte și rămase aci până am eșit pe pōrtă, o onore, de care sigur numai arare ori a avut parte cineva.

„Allah să te însoțescă și să te ocrotescă!“ strigă el după mine, de și în ochii săi eu eram un necredincios. El nu presuța, ca și mine, cât de curēnd voi avea lipsă de scutul lui Allah.

În dată ce eșirăm din oraș, am affat, cât de mari mohamedani erau ambii mei arnăuți. Abia lăsarăm ultima casă în urma noastră, ei să coboriră de pe cai și ceaușul îmi zise:

„Effendi, permite ca să ne zicem rugăciunea de călătorie! Ori și care credincios adevērat întreprinde o ast fel de călătorie numai în timpul rugăciunii de după amēdi; noi am plecat înse deja înainte de amēdi. De ore ce tu ești un creștin, ast fel nu scii, că prin aceea am încărcat asupra noastră mânia lui Allah; acum trebuie să-i îmblândim prin rugăciune.“

Ei își desfăcură șabracele (coperte de șea), ca să le folosească de tapete pentru rugăciune, o folosință pe care încă nici o dată n'am observat'o, ingenunchiară și, întorși cu fața spre Mecca, își făcură rugăciunea, închinându-se de nenumērate ori. O făceau ei acēsta din pietate, sau dōră vroia să-mi arete chiar la începutul călătoriei, că mă tratau, ce e drept, ca pe încredințatul lor, dar totuși ca pe un giaur? Ca soldați erau supuși disciplinei și ast fel nu erau obișnuiți a pleca la drum numai în timpul rugăciunii de după amēdi. Regulele militare pretind a dese ori o încunjurare a datinelor esterne religioase.

(Va urma.)

¹⁾ Confess. t. a.

Bibliografie.

A anaruri:

„Noua Revista Română“, Nr. 11., Vol. I. cu următorul sumar: A. D. Damianoff. Băncile de emisiune și circulațiunea monetară (în special Banca națională Română). — Ovid Densusăan. Asupra unei poezii a lui Iancu Văcărescu. — Haralamb G. Lecca. În somn (poezie). — Petru V. Haneș. Alecu Russo. — Ioan Pop-Reteganul, Ursonea granciului. — Lazăr Șăineanu, Nastratin Hogeia. — Th. D. Speranță. Asupra jocului de călușeri. — Ștefan I. Răsnovann, Psihologia artistului dramatic (Anchetă asupra artiștilor de la Teatrul național). — Aurel Iorgulescu, Stoguri blonde (poeme în proză). — Artur Stavri. Pe același drum (poezii). — Raymond Manigot de Cacérés. Bucarest (Souvenirs d'un parisien, roman contemporain). — Notițe bibliografice. — Societatea teosofică și scopul ei. — Academia magiara. — Mișcarea antialcoolistă la noi. — Discursul dlui Dr Popovici în delegațiunea austriacă. — O nouă expediție a lui Nansen. — Refnoirea Asiei. — Ziua de 10 Maiu (cuvintare ținută la serbarea școlară din 10 Maiu 1900 a liceului „Petru Rareș“ din Piatra-N.) de M. G. Vernescu. — Trotuarele mișcătoare la Expoziția din Paris. — Din Metafizica poporului român (credințe populare) de St. St. Tuțescu. — „Enciclopedia română“. — Revista maritimă. — Sfântă lună, fii-mi mărturie (poveste din popor) de Ioan Pop-Reteganul. — Vijelie și senin (poezie) de Ioan Scurtu. — Cântec (poezie) de Brândușă. — Doi bețivi (dramă într'un act și un tablou) de Ioan T. Neagu. — Eram de parte (poezie) de Ioan Petrovici. — Tot atât (poezie) de Eug. Ștefănescu.

„Revista ilustrată“, Nr. I. II. Anul III. 1900. Fôie enciclopedică literară, apare de două ori pe lună, publicând frumoșe ilustrații din viața poporului mai ales, cum și articlii buni și folositori. Redact. Ioan Baciū. Costă pe an cor. 12. Numerii aceștia cuprind portretul lui G. Bariț, Cămpeni (vedere) Biser. românească din Lipova. Muntele Francisc Iosif I. ș. a. Apoi articlii în prosă și poezie de G. Simn, V. B. Muntenescu, Reteganul, Emilian, M. Aegea, Sceopul, Ant. Popp, etc.

„Gazeta Săteanului“ Nr. 8. și 9. Anul XVII. cu un sumar variat, bine ales și bogat. Informații prețioase din sfera economică. Ilustrații de totă frumuseța, ca noua varietate de smeură „superlativă“, și calsul „souvenir d' Amic“.

Scurta Istorie a lui Mihail Vitezul în amintirea celor sevărsite acum trei sute de ani de N. Iorgu, prețul 1 leu.

Posta redacțiunii.

On. Ioan Petrișor, preat gr. cat. în Rimeți. Sinteți în rătăcire. »Betrănul« nu v'a înțeles pe Dvôstre. Dar și de alt cum, e cu mult mai inteligent, de cât să nu pricépă și să nu scie face deosebire între scris și scris. Ați scris în »M. Allam« contra chipului cum se imparte ajutorului de stat și a-ți apărât biserica și nêmul? — fôrte bine, v'ați împlinit datoria! Dar puteți să faceți același lucru scriind de pildă chiar în »Unirea«, căci, tot scit compatrioții noștri atâta românește, cât se ne pricépă scris, el e. Prea multa indeletnicire cu limbile străine, te face să capeti dragoste față de ele în paguba limbii materne. Și urmările sînt deastrose și cunoscute tuturor. Cetește încă o dată ce a zis redacția de la o fôie

magiara colaboratorului sêu, și apoi judecă, dacă n'a avut »Betrănul« drept să se revolte și dacă n'avem și noi drept să pretindem de la Dvôstre, să vorbiți și scrieți românește mai mult, ca în trecut! Credem că sintem deplin înțelegși și că nu pécătuim nici contra »bunavoințile«, nici contra »simțului de dreptate« nepublicând răspunsul Dvôstre, care și de alt cum e prea pătimaș scris. La revedere de altă dată!

On. Corn. Darabant în Tiream și Sever Groze în Manic, — răspunsul va urma în scrisoare privată. —

Dlul X. în O. m. Mulțămită pentru celea comunicate. După cum vedeți am folosit-o. Ne pare nespus de bine, când vedem cu câtă bărbăție grăbesc toți și sântei nôstre biserică întru apărarea celei mai scumpe odóre: legea și limba. Am fi veseli dacă ne-ați scris cât de adese. Complimente! —

Cib. Primit și achitam pe an. 1895 Ian—Octobre. Așteptăm și restul.

Naprade. Am primit cu mulțămită 7 (pro 9 cor.) Greșula de calcul sperăm a se îndrepta cu altă ocaziune.

Acintiș și Băiuș. Primit și achitam an. 1900.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

(13) 3—3

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu specialist pentru morburile interne

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni de la 1 Maiu — 15 Octobre a. c.

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1900.

Table with multiple columns showing train schedules for routes: Budapesta-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Ludoș-Bistrița, Cucerdea-Oșorhei-Regh.-săsesc, Ghiriș-Turda, Alba-Iulia-Zlatna, and Blaș-Küküllőszög-Sóvárád. Columns include train type, time, and station names.

Notă: Ôrele însemnate în stânga stațiunilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnăză ôrele de nôpte.